

Серія «ДНЗ. Вихователю»

В. О. В'юнник, О. Г. Ханіна, С. М. Ожимова, Л. В. Чернишова

МІЙ КОНСПЕКТ ВЕСНА

*Відповідно до вимог Базового компонента
дошкільної освіти, чинних освітніх програм*

5
рік життя

Харків
Видавнича група "Основа"
2014

УДК 37.16
ББК 74.263
В96

Серія «ДНЗ. Вихователю»

В'юнник В. О.

В96 Мій конспект. 5-й рік життя. Весна / В. О. В'юнник, С. М. Ожимова, О. Г. Ханіна, Л. В. Чернишова — Х. : Вид. група «Основа», 2014. — 150, [2] с. : табл. — (Серія «ДНЗ. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-2089-5.

Посібник містить орієнтовні конспекти занять з дітьми 5-го року життя, що реалізують завдання пізнавального, художньо-естетичного та мовленнєвого розвитку. Конспекти занять складено за блочно-тематичним принципом планування на навчальний рік (за порами року: «Осінь», «Зима», «Весна»), розроблено відповідно до вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти, чинних освітніх програм.

Задля зручності використання всі розробки розміщено на відривних аркушах. Поля для записів дадуть змогу творчому вихователю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні конспекти занять. Для закріплення знань дітей з теми пропонуємо організувати роботу в зошитах для дитини «Мій зошит».

УДК 37.16
ББК 74.263

ISBN 978-617-00-2089-5

© В'юнник В. О., Ожимова С. М.,
Ханіна О. Г., Чернишова Л. В., 2014
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2014

ЗМІСТ

Шановні колеги!	5
Розклад занять, тематичні блоки	6
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ДИТИНА У ДОВКІЛЛІ)	
Заняття 13. Я і моя сім'я	7
Заняття 14. Скарби українського народу	9
Заняття 15. Природа Космосу	11
Заняття 16. Весняні свята	13
Заняття 17. Мій рідний край	15
Заняття 18. Праця дорослих навесні	17
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ВІКОНЕЧКО В ПРИРОДУ)	
Заняття 25. Прикмети весни	19
Заняття 26. На гостині у Лісовичка	21
Заняття 27. Верба — народний символ України	23
Заняття 28. Мати-й-мачуха цвіте	25
Заняття 29. Пригоди крапельки води	27
Заняття 30. За сонцем хмаронька пливе	29
Заняття 31. Прогулянка в парку навесні	31
Заняття 32. Усі рослинки, всі стеблинки починаються з росинки	33
Заняття 33. Весняні квіти вже цвітуть	35
Заняття 34. Бузок цвіте	37
Заняття 35. Бджілка-трудівниця	39
Заняття 36. Комахи рідного довкілля	41
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (МАТЕМАТИЧНА СКАРБНИЧКА)	
Заняття 13. Порівняння множин. Прямокутник. Співвідношення числа та цифри	43
Заняття 14. Кількісна і порядкова лічба. Установлення закономірностей. Геометричні фігури	45
Заняття 15. Число п'ять і цифра 5. Лічба предметів. Куля. Куб	47
Заняття 16. Називання чисел у зворотному порядку. Кількісна лічба в межах 5	49
Заняття 17. Порівняння предметів завтовшки. Циліндр	51
Заняття 18. Порівняння за кількістю: стільки ж, більше, менше. Лічба предметів. Орієнтування у просторі	53
МОВЛЕНСВИЙ РОЗВИТОК	
Заняття 25. Мама-трудівниця	55
Заняття 26. Моя сім'я	57
Заняття 27. Я — українець!	59
Заняття 28. Я — хлопчик, я — дівчинка	61
Заняття 29. Ой настала вже весна	63
Заняття 30. Наша планета — Земля	65
Заняття 31. Птахи нашого міста	67
Заняття 32. Свійські тварини та свійські птахи	69
Заняття 33. Деревя і кущі	71
Заняття 34. Гарні квіти весняні	73
Заняття 35. Світ комах	75
Заняття 36. Літо зустрічаємо	77

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА)

Заняття 25. Читання казки М. Пономаренко «Подарунок» та вивчення вірша Грицька Бойко «Для мами»	79
Заняття 26. Читання оповідання В. Сухомлинського «Сьома дочка» та вірша Н. Чемерис «Що таке сім'я?»	81
Заняття 27. Читання вірша А. Костецького «Батьківщина» та оповідання А. М'ястківського «Наш рід»	83
Заняття 28. Читання оповідання В. Сухомлинського «Петрик, собака й кошеня» та слухання вірша М. Підгірянки «Працьовита дівчинка»	85
Заняття 29. Читання оповідання В. Сухомлинського «Весняний вітер» та слухання вірша Л. Глібова «Веснянка»	87
Заняття 30. Розповідання казки В. Сухомлинського «Зайчик і Місяць» та читання вірша С. Жупанина «Весняне сонечко»	89
Заняття 31. Читання казок М. Коцюбинського «Про двох цапків», «Дві кізочки»	91
Заняття 32. Розповідання української народної казки «Чому гуси миються у воді, коти — на печі, а кури корпаються в поросі» та читання казки Н. Забіли	93
Заняття 33. Слухання вірша Т. Шевченко «Зацвіла в долині» та оповідання В. Сухомлинського «Я вирощу внучку, дідусю!»	95
Заняття 34. Читання казки Оксани Іваненко «Кульбабка»	97
Заняття 35. Читання вірші Н. Забіли «Ластівки» та казки В. Сухомлинського «Шпак прилетів»	99
Заняття 36. Читання казки А. М'ястківського «Метелик та пушинка» та вірша В. Лучука «Бочка меду»	101

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (МАЛЮВАННЯ)

Заняття 25. Квіточки яскраві мамі подарую	103
Заняття 26. Що я подарував би друзям	105
Заняття 27. Як справжні українські майстри	107
Заняття 28. Куманець з весняними квітами	109
Заняття 29. Якби я був космонавтом...	111
Заняття 30. Улюблені іграшки інопланетян	113
Заняття 31. Весняні фантазії крапельки	115
Заняття 32. Великодні писанки — диво із див	117
Заняття 33. Весняний килимок	119
Заняття 34. Цвіте весняний сад	121
Заняття 35. Перші квіточки весняні (за задумом)	123
Заняття 36. Жу-жу-жу, про весну розкажу!	125

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (ЛІПЛЕННЯ)

Заняття 13. Чарівна квітка — подарунок весни	127
Заняття 14. Подарунки чаклуна-художника	129
Заняття 15. Тарілочка для інопланетян	131
Заняття 16. Даруємо писанки	133
Заняття 17. Квітуча гілочка бузку	135
Заняття 18. Весняна казка	137

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (АПЛІКАЦІЯ)

Заняття 13. Зі святом 8 Березня!	139
Заняття 14. Ми — майстри!	141
Заняття 15. Килимок для ляльки	143
Заняття 16. Писанка до Великодня	145
Заняття 17. Квітує, радіє наш сад (колективна робота).	147
Заняття 16. У гаю метелики наче квіти	149

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Пропонуємо вам збірники конспектів фронтальних занять з дітьми молодшого дошкільного віку (5-го року життя) на навчальний рік за порами року — ОСІНЬ, ЗИМА, ВЕСНА.

Дітям подобаються ті види діяльності, що дають їм матеріал для роздумів, можливість виявляти ініціативу і самостійність, потребують розумового напруження, винахідливості та творчості. Найвільніше діти почуваються і розвиваються у грі, де найсприятливіша атмосфера для спілкування.

Конспекти занять конкретизують види роботи з дітьми молодшого дошкільного віку впродовж навчального року, реалізують завдання повноцінного розвитку дітей загалом і кожної дитини зокрема, спрямовані на зону найближчого розвитку, тобто поступове ускладнення матеріалу і методів виховання. Побудова наступних занять ґрунтується на використанні досвіду дітей, набутому на попередніх заняттях, та на різноманітних зв'язках між заняттями різного характеру і виду.

У запропонованих конспектах розміщено багато матеріалів зі сприяння розвитку мовлення малюків — мовленнєві ігри, дидактичні ігри, пальчикові ігри, ігри-мандрівки, потішки, вірші.

Орієнтовні конспекти занять розроблено таким чином, щоб надати педагогам широкі можливості для формування особистісної зрілості дитини, базових якостей кожної конкретної дитини з її індивідуальними особливостями та досвідом, відповідно до вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти, чинних освітніх програм.

Збірки конспектів занять, що розміщені у трьох книгах, реалізують завдання пізнавального, художньо-естетичного та мовленнєвого розвитку впродовж навчального року.

Конспекти занять дібрано за порами року, блочно-тематичним принципом планування на навчальний рік, де важливу роль відіграє системний цілісний підхід у забезпеченні виконання програмових завдань щодо здійснення якісної дошкільної освіти у групі малюків цієї вікової категорії. Ураховано один із напрямів методичного оновлення занять у дошкільному навчальному закладі, зокрема об'єднання їх навколо однієї теми та проведення їх на основі інтеграції навчального матеріалу. Цей підхід сприяє інформаційному збагаченню сприймання, мислення і почуттів дітей завдяки ігровим методам навчання та залученню цікавого матеріалу. Найкраще використовувати всі три книги серії збірки конспектів. Послідовність та назва занять, блоків умовна, отже, може змінюватися.

Найважливішим, на нашу думку, є власна творчість педагогів, що виявляється у гнучкій зміні своєї позиції, обігранні будь-якої ситуації та відхиленні від запланованого. Головним має бути емоційний стан дитини, її внутрішнє емоційне благополуччя у групі однолітків і дорослих, які нею опікуються.

Сподіваємося, що запропоновані конспекти занять стануть у пригоді молодим вихователям-початківцям на перших кроках педагогічної практики, а педагогів-майстрів будуть спонукати до творчих пошуків (можна змінити запропоновані матеріали і використати інші додаткові матеріали з теми, урахувавши рівень розвитку дітей групи). Закріплювати отримані знання, перевіряти рівень обізнаності дитини з різних напрямів розвитку можливо через використання робочих зошитів для дитини серії «Мій зошит», зокрема «Осінь», «Зима», «Весна», що є складовою серії видань «Мій конспект» та містять завдання згідно з тематичними блоками.

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

ПОНЕДІЛОК

ВІВТОРОК

СЕРЕДА

ЧЕТВЕР

П'ЯТНИЦЯ

ТЕМАТИЧНІ БЛОКИ

планування освітнього процесу у групі дітей середнього дошкільного віку (5-го року життя) на навчальний рік

№ з/п	Місяць	Тема
1	Вересень	Дитсадок — наш рідний дім Допитливій малечі про цікаві речі
2	Жовтень	Осінь прийшла, нам дарунки принесла Великі й маленькі навколо нас
3	Листопад	Потрібен дім для кожного Пізня осінь йде, зміни нам несе
4	Грудень	Про порядок знаємо і про нього дбаємо Зимовий вернісаж
5	Січень	Ой весела в нас зима! Піклуємося про всіх!
6	Лютий	Домашній світ техніки Всі професії важливі
7	Березень	Я та моя сім'я Моя рідна Україна
8	Квітень	Природа Космосу Весняні клопоти
9	Травень	Весні радіє все навколо! Нам цікавий світ комах

Весна	Група	Дата
-------	-------	------

ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ДИТИНА У ДОВКІЛЛІ)

ЗАНЯТТЯ 13

Тема. Я і моя сім'я

Мета: ознайомити дітей з правами дітей на сім'ю, любов і турботу батьків; формувати уявлення про сім'ю як найрідніших людей, які живуть разом, люблять та турбуються одне про одного; розширювати і закріплювати знання про сім'ю, її склад, взаємини між членами родини, обов'язки; підтримувати позитивне ставлення дитини до себе, до свого імені; підвести до висновку, що ім'я потрібне кожній людині, кожна людина має право на ім'я; розвивати інтерес до інших людей, творчість; виховувати повагу, любов, ніжність, увічливість, тактовність стосовно близьких та рідних.

Попередня робота: бесіди про професії батьків; розглядання сюжетної картини «Сім'я», фото дітей у колі сім'ї; сюжетно-рольова гра «Сім'я»; читання художніх творів про сім'ю.

Матеріал: ляльки — хлопчик і дівчинка; букет квітів для гри; м'яч; червоне сердечко; фото дітей у колі сім'ї.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент

Вихователь представляє дітям нові ляльки — хлопчика і дівчинку.

— Діти, у нас у групі будуть нові ляльки. Привітаймося з ними.

» Психогімнастика «Привітання»

Вихователь пропонує дітям утворити коло.

Доброго ранку, рідний наш дім!
Доброго ранку, дітки усі!
Доброго ранку, сонечко ясне!
Доброго ранку, садочку прекрасний!
Вліво — вправо, вліво — вправо,
Оберніться — погляньте,
Одне одному всміхніться.

— Наші гості ляльки не знають, як їх звати і навіщо потрібні імена. Розкажімо їм про себе.

II. Основна частина

— У кожного з нас є своє ім'я. Навіщо людям імена?

» Дидактична гра «Назви своє ім'я»

Вихователь пропонує дітям утворити коло, передавати червоне сердечко одне одному і називати, того, хто стоїть поруч, пестливим іменем — Оксанка, Іванко.

— Нашим гостям цікаво було почути ваші різні імена. А чи звернули ви увагу, що імена звучать по-різному? Вони бувають довгими і короткими.

» Дидактична гра «Короткі й довгі імена»

Вихователь стоїть у центрі кола з м'ячем у руках. Називає коротке ім'я дитини і кидає їй м'яч, вона натомість має назвати своє довге ім'я (ласкаве, пестливе) і повернути м'яч вихователю. *Варіант:* навпаки — вихователь називає довге ім'я, а дитина — коротке. Наприклад: Ліза — Єлизавета, Лізонька; Тарасик — Тарас.

— Лялечки, ви вибрали для себе імена? Діти, ляльки кажуть, що у нас у групі є дві Тетянки. Якщо їх покликати, то придуть обидві? Ні, у наших Тетянок, як і в інших хлопчиків та дівчаток ще є прізвища, що у всіх різні.

» Дидактична гра «Назви своє прізвище»

Вихователь пропонує кожній дитині підійти до ляльок, привітатися і назвати своє ім'я і прізвище. Дівчатка підходять до ляльки дівчинки, а хлопчики — до ляльки хлопчика. Наприклад: «Добрий день, я — Дмитрик Коваленко».

— Тепер наші ляльки зрозуміли, що у всіх людей, крім імені, ще є прізвища. А чи бувають прізвища однаковими? (Так) Однакові прізвища найчастіше можуть мати члени однієї сім'ї. Що таке сім'я? (Найрідніші люди, з якими живемо разом, які люблять одне одного, турбуються одне про одного, допомагають одне одному.) Сім'я — це наші рідні: мама, тато, братик і сестричка, бабуся і дідусь.

— Сім'я — це сім «Я». Чому так говорять? Сім'я — це як пальчики на руках. Вони схожі між собою, мешкають разом. Члени сім'ї — це рідні люди. У сім'ї всі люблять одне одного, люблять дітей без якихось особливих причин. Дорослі завжди намагаються зробити своїй дитині щось приємне: купують іграшки, солодощі, пестять, гуляють з нею. У сім'ї кожен із вас — це маленька людина. Вас називають у сім'ї по-різному.

» Дидактична вправа «Хто я?»

Вихователь пропонує дітям дібрати слово, щоб завершити речення.

- Для мами я — ... (доня, син).
- Для бабусі я — ... (онука, онук).
- Для тата я — ... (донька, синок).
- Для дідуса — ... (онука, онук).
- Для дядька та тітки — ... (племінник, племінниця).
- Для брата та сестри — ... (брат, сестра).

— У кожної дитини має бути сім'я. Батьки турбуються про дітей — годують, одягають, гуляють, люблять. Розкажіть про свою сім'ю.

Діти розповідають за сімейними фотографіями.

— Молодці! Потрібно берегти свою сім'ю, дбати про неї. У кожного в сім'ї мають бути свої обов'язки. Для того щоб усі були здоровими, щасливими, необхідно працювати, допомагати одне одному і підтримувати одне одного. Хто в сім'ї найбільше піклується про всіх? (Мама) Яка ваша мама? За що ви її любите? Мама — берегиня сімейного вогнища. Багато справ лягає на тендітні жіночі плечі. Покажімо, як мамі допомагають члени родини.

— Яке свято навесні приходить у кожному оселю? (8 Березня, жіночий день) Що можна подарувати мамі на свято? Мама, матуся є найріднішою і найдорожчою кожному із нас. Вона дарує нам життя, вона вчить нас усього, своєю ласкою і турботою супроводжує все життя. Утворіть коло, уявіть, що ви даруєте ось цей букетик пролісків своїй мамі. Як ви звернетесь до неї? Вкладіть у ці слова всю свою любов, ласку і ніжність.

» Мовленнєва вправа «Добери лагідні слова для мами»

Вихователь пропонує дітям дібрати пестливі слова до слова *мама*.

III. Підсумок

— Молодці! Сподіваюся, що нашим лялькам сподобалося, як ви розповідали їм про свої імена, свої сім'ї. Ляльки ще не обрали собі імен. Нехай вони поміркують! Попрощаємося з ними до наступного разу.

Весна	Група	Дата
-------	-------	------

ЗАНЯТТЯ 14

Тема. Скарби українського народу

Мета: формувати у дітей усвідомлення про приналежність до народу України; поглиблювати знання про Батьківщину — Україну; дати знання про державні та національні символи України; розширювати уявлення про історію українського народу, його традиції та предмети українського побуту; ознайомити з особливостями виготовлення предметів побуту; розвивати вміння доводити свою точку зору; виховувати дбайливе ставлення до праці своїх пращурів, любов до української мови, почуття гордості за велич і красу держави, у якій вони живуть.

Попередня робота: ознайомлення із народними та державними символами у побуті, на інших заняттях; розглядання виробів українських майстрів в українському куточку; розглядання ілюстративних матеріалів; читання художніх творів.

Матеріал: народні символи — рушники, вироби із верби, пучки калини; Державні Прапор, Герб і текст Гімну України.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент

Вихователь. Щиро та сердечно привітаймо одне одного!

» Психогімнастика

Я всміхаюсь сонечку!
— Здрастуй, золоте!
Я всміхаюсь квіточці!
Хай вона росте!

Я всміхаюсь дощику!
— Лийся мов із відра!
Друзям посміхаюся!
Зичу їм добра!

II. Основна частина

— Сьогодні я запрошую вас у цікаву і незвичайну мандрівку, у якій ми ознайомимося з народними і державними символами України — нашої рідної Батьківщини.

» Зупинка — «Без верби і калини — нема України!»

— Чому так говорять? Чим заслужили на пошану ці рослини? За українським звичаєм, вербу висаджували біля річок та ставків, вона оберігала береги від обвалів та замулювання. У народі кажуть: «Де живе верба — живуть річки!». З верби лаштували ясла у хліву для худоби, плели кошики. Гілками верби вітають навесні під час вербної неділі. Це один із народних символів України. Відгадайте загадку.

У віночку зеленолистім
У червоному намисті,
Видивляється у воду
На свою хорощу вроду. (Калина)

— Так, це калина, що також є одним із символів України. Які прислів'я та приказки вам відомі про калину? Помилуйтеся червоними кетягами ягідок калини. Вони яскраво-червоні, променіють мов жар. Згадайте вірші про калину.

— Чому кущ назвали калиною? Згадайте легенду про дівчинку Калинку, яка тривалий час дивилася у криницю на свою вроду, напилася води, не звернувши уваги на застереження: «Не дивись тривалий час у воду — калиною станеш!» — і перетворилася на красивий кущ калини. Журавель подарував сумній та самотній калині чарівне намисто, і вона стала ще кращою із чарівними червоними ягідками.

— В Україні цінують калину за її цілющі властивості. На цій зупинці отримуємо вербовий кошик із кетягами калини.

» Зупинка «Бабусині рушники»

— Наша Україна має багато народних символів, зокрема вишиванку. Найважливіше місце в житті українського народу займають рушники. Наші бабусі прикрашали ними стіни, накривали хліб, витирали руки. Хліб-сіль на вишитому рушнику — ознака гостинності українського народу. Без рушника не святкували весілля. Коли син вирушав у дорогу, мати дарувала йому рушник як оберіг від лиха. А дочок матері вчили вишивати рушники ще змалечку.

— Погляньте на рушники, що вишиті нашими прабабусями дуже давно. Що на них вишито? (*Квіти, птахи*) Якщо на рушниках вишиті птахи, які дивляться одне на одного, то це родинні рушники. Рушники для хлопчиків називають «грайликами». Повторіть їх назву. Які на них візерунки? кольори?

— Ось рушник для дівчаток. Його називають «росяничка». Повторіть назву. Які на ньому візерунки? кольори?

— Зверніть увагу на стиль вишивки. Одні рушники вишиті хрестиком. Чому так називають вид вишиванки? Інші рушники вишиті гладдю. Погладьте рукою, торкніться. Що ви відчуваєте? Візьмімо на щастя із собою в дорогу бабусин рушник.

» Зупинка «Національні символи України»

— Послухайте легенду.

Колись дуже давно жила одна жінка, мала трьох синів. Зростали сини чесними, сміливими, дуже любили свою матусю, ладні були віддати за неї своє життя. Підросли і вирішили піти в світ прославляти свою матір.

Вирушив у дорогу старший син. Мити на згадку подарувала йому золоту корону з трьома промінцями. Пішов син між люди. І за трипроменевою короною, яка зігрівала людей, вела вперед, показувала шлях до кращого життя, дали першому синові ім'я Тризуб.

Настала черга середнього сина. Йому мати в дорогу подарувала жовто-блакитний одяг. Своїми звитяжними справами прославив матір. Одержав середній син ім'я Прапор.

А там, де був наймолодший син, завжди лунала дзвінкоголоса пісня. Адже мама своєму наймолодшому синові подарувала соловейків спів. І отримав син за свій джерельний голос і великий спів ім'я Гімн.

Відтоді йдуть поряд три брати — Тризуб, Прапор і Гімн — і прославляють нееньку. І там, де вони проходять, — лунає урочиста пісня.

— Герб, Прапор, Гімн — це три основних національних символи України. Золотий тризуб на блакитному тлі — символ влади. Герб — це частина корони, що носив київський Князь. У тризубі відображено триєдність життя — це батько, мати і дитина, які символізують Силу, Мудрість, Любов. Національний прапор України — це синьо-жовтий стяг. Хто розкаже про нього? Синій колір — це колір неба, води, миру. Жовтий — це колір колосся пшениці, хлібу, життя. Національний гімн України — це урочиста пісня, символ нашої державної єдності. Коли звучить Державний Гімн, усі люди підводяться і слухають його уважно стоячи або також співають.

— Ми отримали скарби України — Герб, Прапор, Гімн. Чи знаєте ви назву столиці нашої Батьківщини — України? Головне місто нашої держави — місто Київ — побудоване на найбільшій річці України — Дніпрі.

III. Підсумок

— Настав час повертатися із мандрівки. Містами України ми ще помандруймо. Покажімо скарби з нашої подорожі своїм батькам.